

τῶν, ἐγκαταλιποῦσα σημεῖα αἰώνια τῆς δόξης αὐ-
τῆς, ὧν τινῶν τὰ ἴχνη μετὰ συγγινώσεως βλέπομεν
καὶ πάλιν ἀναθάλλοντα μετὰ πύρον πολλῶν αἰώ-
νων ἐν τῇ αὐτῇ μικρᾷ γωνίᾳ τῆς γῆς διὰ τῆς νεο-
τέρας Ἑλληνικῆς τέχνης.

Π. ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ
ἀρχιτέκτων.

ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ.

Ἀσθένεια τοῦ μεταξοσκώληκος.

Πολλάκις συμβαίνει ὥστε οἱ μεταξοσκώληκες ἐν
πληρεστάτῃ ὑγείᾳ καὶ κάλλιστα περιποιημένοι αἴ-
φνης ἀσθενοῦσι καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐντὸς βραχέος
δικστήματος ὡς προσβληθέντες ὑπὸ ὀλεθρίου τινὸς
κακοῦ. Τοιαύτη κατάστασις δικαίῳ τῷ λόγῳ δύνα-
ται νὰ θεωρηθῇ ὡς σπουδαιότατον ἐμπόδιον εἰς τὴν
ἀνάπτυξιν καὶ πρόδοντῆς σηροτροφίας εἰς τὰ μέρη μας.

Δὲν ὑπάρχουσι δυστυχῶς θεραπευτικὰ μέτρα πρὸς
καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ, ὅταν τοῦτο παρουσιασθῇ
εἰς τοὺς σκώληκας· τούναντίον ὑπάρχουσι προφυλα-
κτικὰ μέσα πρὸς ἀποσόβησιν πολλῶν ἐξ αὐτῶν τῶν
ἀσθενειῶν, ἅτινα ὁ ἐπιτήδειος καὶ ἐπιμελής σηρο-
τρόφος ὀφείλει νὰ ἐφαρμύξῃ πρὸ τῆς ἐμφάνισως αὐ-
τῶν. Πρὸς ἐφαρμογὴν ὅμως τῶν προφυλακτικῶν τού-
των μέσων ἀνάγκη νὰ γνωρῆσθῃ τὴν φύσιν τῶν ἀσθε-
νειῶν τούτων καὶ ἰδίως τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως
αὐτῶν. Ὁ ἀπροσπαθήσωμεν λοιπὸν ἐν τοῖς κατωτέρω
διὰ κατάλληλου περιγραφῆς συντόμως νὰ καταστή-
σωμεν καταληπτὴν τὴν φύσιν καὶ τὸν τρόπον τῆς
διαδόσεως αὐτῆς ὑποδεικνύοντες συγχρόνως καὶ τὰ
κατάλληλα προφυλακτικὰ μέσα.

Βασίανη Βοτράτικ. — Ἡ ἀσθένεια αὕτη κοινῶς
ὀνομαζομένη ζαχαράτα (σεκερλή), γαλλ. *muscari-
dine dragées*, ἰταλ. *calcino*, εἶνε λίαν ἐπίφοβος,
διότι ὁ σκώληξ, καίπερ παρουσιάζων χαρακτηριστικὰ
ἄκρα ὑγείας, ὑπόκειται εἰς βέβαιον θάνατον· τὸ
χρῶμά του ἀποβαίνει ροδύχρονον, τὸ αἷμά του λίαν
ὀξύ, ἡ κυκλοφορία του ταχύτερα, ὁ δὲ θάνατος ἐπέρ-
χεται ἄφρευκτος ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Μετὰ
τὸν θάνατον τὸ σῶμά του ξηραίνεται ταχέως, σκλη-
ρύνεται καὶ θραύεται εὐκόλως, ἐὰν δὲ ἡ ἀτμόσφαιρα
εἶνε ὑγρὰ, καλύπτεται ὑπὸ λευκῆς τινὸς οὐσίας ὁ-
μοίως ἀλεύρω. Ὅταν ἡ νόσος παρουσιασθῇ ὀλίγας ἡ-
μέρας πρὸ τοῦ κλαδώματος, ὁ σκώληξ προφθάνει μὲν
νὰ πλέξῃ τὸ κουκουλίον του, ἀφρευκτως ὅμως ἀπο-
θνήσκει ἐντὸς αὐτοῦ πρὶν μεταμορφωθῆ εἰς χρυσαλί-
δα, ἢ ἐν ᾧ μεταμορφώνεται. Ὁ Pasteur βεβαίως ὅτι
ἡ προσβληθεῖσα χρυσαλίς πάντοτε ἀποθνήσκει μὴ
δυναμένη νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ψυχὴν (πεταλοῦδαν)
καὶ διαίωσις τὸ εἶδος τῆς.

Τὰ πρῶτότατα ταῦτα φαινόμενα παρατηρήθησαν
πρῶτον ὑπὸ Vallisneri κατὰ τὸ 1725, ἀλλ' ἔμειναν
ἀνεξήγητα μέχρι τοῦ 1835, ὅποτε ὁ σπόρος Dr Bassi

ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ ὡς ἄλευρον λευκὴ οὐσία εἶνε καρ-
ποφόρα νηματίδια μικροσκοπικοῦ τινὸς μύκητος βλα-
στάντος ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐντόμου· ἐκ τούτου ὠ-
νομάσθη *Botrytis Bassiana*. Κατόπιν οἱ σπόροι Bal-
samo Crivelli, Montagne, Audouin, Vittadini ἐ-
μελέτησαν αὐτὸν λεπτομερέστατα.

Μυριάδες σπόρων τοῦ μικροσκοπικοῦ τούτου μύκη-
τος ἀναπαύζομενοι ὑπὸ τοῦ ἀέρος διασκορπίζονται καὶ
μεταφέρονται ἐπὶ τῶν ὑγιῶν σκώληκων ἢ ἐπὶ τοῦ
φύλλου τὸ ὅποιον τρώγει, καὶ οὕτω εἰσχωροῦσιν εἰς
τὸν ὄργανισμὸν τοῦ σκώληκος, διαπερῶντες τὰς μεμ-
βράνας αὐτοῦ καὶ ἀναπτυσσόμενοι καταστρέφουσι
τοὺς ἰστούς καὶ ἰδίως τὸν λιπώδη ἰστόν. Μόνον ἡ
μέταξα δὲν προσβάλλεται καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἐντόμου,
ὅπερ καθίσταται τότε λίαν ὀξύ περιέχον ἄφθονα
ὀκταεδρικὰ κρυσταλλώματα παρόμοια πρὸς τὰ τοῦ
οὐρικοῦ ὀξέος· ἄφρευκτος ἐπέρχεται τότε ὁ θάνατος,
τὸ δὲ ἔντομον καλύπτεται ὑπὸ τῆς γνωστῆς ἤδη ἀ-
λευρώδους οὐσίας.

Ἀπὸ τῆς εἰσχωρήσεως τῶν σπόρων εἰς τὸ σῶμα
τοῦ σκώληκος μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ παρέρχονται
συνήθως δέκα ἡμέραι. Ἐὰν λοιπὸν πρὸ τοῦ δεκαήμε-
ρου τούτου δικστήματος προφθῆσῃ νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τῶν
κλάδων, πλέκει τὸ κουκουλίον του καὶ οὕτως ἡ εἰσο-
δεία ὑπάρχει ὡς νὰ μὴ ὑπῆρξεν ἀσθένεια· τὸ βῆρος
ὅμως τῶν κουκουλιῶν τὰ μέγιστα ἡλαττώθη· ἀφρευ-
κτως δὲ τὸ ἔντομον ἀποθνήσκει ἐντὸς τοῦ κουκουλίου
λαμβάνον μορφήν ἀπολιθώματος.

Ὅλαι αἱ κάμποι ἀνεξαιρέτως καὶ πολλὰ ἐπίσης
ἔντομα εἶνε δυνατόν νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τῆς νόσου
ταύτης παρουσιάζοντα τὰ αὐτὰ συμπτώματα ὡς καὶ
ὁ μεταξοσκώληξ.

Αἰάδοσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς νόσου.—Αὕτη διαδι-
δεται εἰς μακρὰς ἀποστάσεις διὰ τῆς διασκορπίσεως
τῶν σπόρων τοῦ μύκητος ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ἰδίως δὲ ὅταν
ἡ ἀτμόσφαιρα εἶνε θερμὴ καὶ ξηρὰ· ὁ προσβληθεὶς
μεταξοσκώληξ ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς γείτο-
νάς του μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του, ὅταν τὸ σῶμά
του καλυφθῇ ὑπὸ τῆς λευκῆς ἀλευρώδους οὐσίας (δηλ.
ὅταν ἀναπτυχθῶσι τὰ καρποφόρα νηματίδια καὶ οἱ
σπόροι τοῦ μύκητος). Δι' ἀπλοῦ ἐπίσης κεντήματος
εἰσαγόμενοι οἱ σπόροι ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ μετα-
ξοσκώληκος ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον μετὰ 3—4 ἡ-
μέρας.

Ἡ βλαστικὴ δύναμις τῶν σπόρων τοῦ μύκητος τού-
του διατηρεῖται εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ τρία τοὐλάχιστον
ἔτη δύναται νὰ βλαστήσῃ ἐπίσης ἐπὶ τῆς ζαχα-
χάρεως, τοῦ κόμματος καὶ ἄλλων ἀνοργάνων σωματίων.
Αἱ κατάλληλοι περιστάσεις πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς νόσου
ταύτης εἶνε ἰκανὴ θερμότης καὶ ὑγρὰ ἀτμόσφαιρα·
προβάλλει δὲ αὕτη ἀδιακρίτως τοὺς ὑγείας σκώληκας
ὡς καὶ τοὺς ἀδυνατούς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται ὅτι ἡ νόσος αὐ-
τῆ δὲν εἶνε κληρονομικὴ (ἐπειδὴ τὸ ἔντομον δὲν προ-
φθάνει ποτὲ νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ψυχὴν καὶ νὰ διαιω-

νίση οὕτω τὸ εἶδος του), εἶνε ὁμως εἰς μέγιστον βαθμὸν διαδόσιμος καὶ κολλητικὴ.

Θεραπεία.—Ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν μέσθ θεραπευτικὰ δὲν ὑπάρχουσιν, εἰμὴ μόνον προφυλακτικὰ. Ὅταν λοιπὸν παρουσιασθῇ τὸ κκκὸν (ἰδίως πρὸ τοῦ κλαδῶματος), τότε ἀμέσως πρέπει νὰ μεταφέρονται εἰς ἰδιαίτερον δωμάτιον οἱ ὑγιεῖς μόνον σκώληκες, ἔνθα θὰ ὑψώνηται ἡ θερμοκρασία καὶ θὰ τρέφονται περισσότερον τοῦ συνήθους, ἵνα οὕτω προφθῶσι νὰ πλέξωσι τὸ κουκούλιόν των.

Συνιστῶμεν ἰδιαίτερώς εἰς τοὺς σηροτρόφους νὰ καθυρίζωσι πρὸ τοῦ ροίσματος 10—15 ἡμέρας τὰς οἰκίας των : νὰ ἀσθεστώνωσι καλῶς τὰ δωμάτια ἔνθα θὰ θρέψωσι τοὺς σκώληκας, ὡς καὶ τὸ ὑλικὸν (ξύλα, κλαμωτὰ κλπ.), μὲ ἀνζελευμένην ἀσθεστον περιέχουσαν διόλυσιν θειικοῦ χαλκοῦ. Πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις καὶ τοῦ θειοῦχου ὀξέος· δὲν συνιστῶμεν τὴν χρῆσιν τοῦ θειικοῦ ὀξέος ὡς καὶ ἄλλων, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ δύσκολος.

Καλὸν εἶνε νὰ ἐξαφανίζηται καιόμενον ἄπην τὸ χρησιμεύσαν ὑλικὸν πρὸς διατήρησιν σκωλήκων προσβληθέντων ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης, καὶ εἰ δυνατόν μάλιστα νὰ παύσωσιν ἐπὶ τινα ἔτι τὴν σηροτροφίαν εἰς τὰ μολυνθέντα ἤδη μέρη (δωμάτια).

Ἐν Ναούσῃ τῇ 2^α ἀπριλίου 1893.

ΔΗΜ. ΓΡ. ΤΣΙΩΝΗΣ
γυμνάσιον.

Ο ΓΕΛΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ.

Προχωροῦμεν διηνεκῶς σκυθρωποὶ, καταπεπονημένοι, σύροντες τοὺς πόδας κατὰ μῆκος τοῦ αἰωνίου τούτου ἐδάφους, ὅπερ ἀποκαλεῖται «ἡ τοῦ βίου ὁδός», ὁδός ὁμως τόσον κοινὴ, τόσον ἀναλλοιώτως καὶ ἀμειλίχτως περιορισμένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν πάντοτε δένδρων καὶ τῶν αὐτῶν σωρῶν χαλίκων, ὥστε ν' ἀποστερῇ ἡμᾶς καὶ αὐτὸν τὸν ὑπέρτακτον πόρον τῶν ἀπελπίδων : τὴν ἀνίαν. Διότι ἐπὶ τέλος καὶ ἡ ἀνία παρέχει ποιὸν τι ἐνδιαφέρον· παραπονεῖται τις, προκαλεῖ παράπονα καὶ ἰδίᾳ ἐνοχλεῖ τοὺς ἄλλους. Ἄλλ' ἐνταῦθα, οὐδὲ τοῦτο ὑπάρχει : οὐδὲν, οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ ἀνιάτου ἐν τῷ κόρῳ καὶ τοῦ ἀπολύτου ἐν τῇ ἀηδίᾳ. Γινώσκετε βεβαίως ὡς καὶ ἐγὼ τὰς φοβερὰς ταύτας στιγμὰς, καθ' ἃς τὸ αἶσθημα καὶ ἡ λογικότης φαίνονται ἔτοιμα νὰ υποχωρήσωσιν ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν πραγματικότητων τοῦ βίου, ὅτε καὶ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἑκυτόν καταθλιβόμενον ὑπὸ τῆς ἐναργείας τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀσυνεσίας αὐτοῦ; Ἄλλὰ θαρρήσατε· περιμενεῖτε ἐπὶ ἐν λεπτόν καὶ πρὶν ἢ κατὰ δέκα προχωρήσω βήματα ὁ ἀκολουθῶν με ταξιδιωτὴς δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ κρατήσῃ ἑκυτόν ἀπὸ τοῦ νὰ εἴπῃ, καθ' ἣν στιγμὴν πρὸ ὑμῶν διέρχεται : — Ἴδου εὐτυχὴς ἄνθρωπος. Ἄρκει γελοῖον τι

σύμβαμα, ἀδεξιότης ἐνεργείας, λέξις ἀντιστρόφως προφερομένη, ἡ ἱπταμένη μυῖα, μία πνοή, ἐν οὐδὲν καὶ ὁ γέλως, ὁ εὐλογητὸς γέλως ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ μεταμορφώνει τὸ ὑμέτερον σῶμα καὶ πληροὶ τὴν ὑμέτεραν ψυχὴν ἀγνῆς χαρῆς. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἡ ἔκπληξις καὶ ἡ ἡδονὴ θὰ σὲ καθίστων ἕνα τῶν ἐν τῇ γῆ εὐδαιμόνων, ὅταν δ' ἐπαναλάβῃς τὴν προτέραν σοβαρότητα ὁ κόσμος οὗτος, ὁ ὁποῖος τοσοῦτον ζοφερός ἄρτι σοὶ ἐφαίνετο, θὰ σοὶ φανῇ λαμβάνων ἐορτάσιμον χαρακτήρα.

Ὡς πάντα τὰ τῆς φύσεως θαυμάσια οὕτω καὶ ὁ γέλως εἰναιμυστήριον. Δέον ν' ἀκούσῃ τις σοβαρῶν καὶ ἐκ πεπειθήσεως φιλοσόφων, νὰ σηκῆται πρὸς τὸ πρῶτον οἱ λόγοι αὐτῶν προκαλοῦσι φροιάσιν! Διότι γινώσκετε πράγματι ὅτι εἶναι φοβερόν τὸ γελᾶν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐρμηνεύοντος τὸν γέλωτα λόγου! Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὑπὸ συγχύσεως κατελήφθη ὅτε τὸ πρῶτον περιήγαγόν με εἰς θέσιν νὰ διέδω τὴν ἄβυσσον ταύτην. Ἐπὶ τέλος ὁμως, σκεπτόμενος, ἐξφοκίωθην μετ' αὐτῆς, ἔλαβον τὸ ἀναλογεῖν μοι μέρος καὶ, ἀντὶ νὰ ρεμβάζω, ἀπλῶς θεῶμαι.

Εἶναι δὲ θελητικὸν τὸ νὰ θεῶσθε.

Κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς βλέπει τις διερχόμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου εἶδος πνοῆς, μόλις ἐπαισθητῆς. Πόρατα τὰ κάτω βλέφαρα ἡμικλείονται ἐλαφρῶς, αἱ γωνίαι τοῦ στόματος ὀξύνονται καὶ κοιλιώνονται, τὰ χεῖλη συμπίεζονται καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ διανοίγονται : τοῦτο εἶναι τὸ συγκατούμενον μειδίαμα. Ἄλλὰ δὲν ἄρκει τοῦτο : ἂν τὸ τὸν γέλωτα προκαλοῦν ἀντικείμενον ἦναι πραγματικῶς τερπνόν τὰ χεῖλη διαστέλλονται, ἐμφανίζομένων τῶν ὀδόντων, οἱ τῶν πρειῶν οἱ μυῶνες συστέλλονται καὶ ἀνυψοῦσι τὰ τοῦ στόματος ἄκρα πρὸς τοὺς κροτάφους, οἱ ρώθινες διανοίγονται καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἀποβαίνει βεβιασμένη.

— Ὡ! ὦ! ἄλλ' ἐναντιορῆτως τοῦτο εἶναι γελοῖο-δέστατον!

Καὶ ἡ κεφαλὴ ἀνατρέπεται, τὸ σῶμα συνταράσσεται διὰ σπασμωδικῶν ἐξαλλμάτων καὶ οἱ βραχίονες συστέλλονται καὶ συμπίεζονται πρὸς τὴν κοιλίαν. Βαθμηδὸν ὁ γελῶν ἐνοχλάζει, συστρέφεται, ἀπόλλυσι τὴν ἰσορροπίαν, πίπτει καὶ κυλίεται, βλλων φωνάς. Αἰσθάνεται πόνους εἰς τὰ πλευρά, καταλαμβάνεται ὑπὸ κώλικος . . . ἀποθνήσκει.

Εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς αἱ περιπτώσεις θανάτου συνεπεῖξ, γέλωτος δὲν ἀπαντῶσιν ἐν τῇ κοιλίᾳ ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος τόσον συχνάκις ὅσον ἡδύνατό τις νὰ φοβηθῇ ἢ νὰ εὐχηθῇ, εἰς τρόπον ὥστε ἐκτός τῶν φαιδρῶν ἄλλως τούτων θανάτων, ἐν τῇ κλίμακί τοῦ γέλωτος ὑπάρχει εἰσέτι καὶ τι, ἱκανοποιῶν τοὺς μετριοφρονωστέρους ἐρρασιτέχνους, οἵτινες ἀρκοῦνται εἰς μικρὰν τοῦ στομάχου διατράχυν, εἰς πόνον ἐν τῇ πλευρᾷ ἢ τὴν θραύσιν ζωστήρος, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἄρκετὰ κομικόν.

Διότι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν γελῶσι πάντοτε, ἂν δὲ ὁ ἄρτι διελθὼν διαβάτης ἐπανήρχετο μετ' ὀλίγον,